

Thema De boerderij

Prentenboek *Plons*

Cursus vier, week zes

Josée Coenen en Ans Drubbel

d.d. oktober 2016

Wat en hoe De boerderij MN-n module 4 Natuur HZS onderwerp 28 De boerderij

Leerstof			materiaal	
pragmatiek	1 taalfuncties 2 gesprekconventies 3 tekst begrijpen 4 tekst	0 liedje 1 waarschuwen, angst uiten voorkeur/afkeur uiten, aandacht trekken 3 'joker'woorden 4 vertellen	0 VHEZ cd 2, les 13 TB blz. 74 1,2 VHEZ PB 2, blz. 14-17, cd 2 les 13 zie onder 3 Prentenboek Plons, WIP 1, zie onder 4 zie onder	
woordenschat: inhoudswoord	themawoorden: 1 znw., 2 ww. 3 bijv. nw. 4 uitdrukkingen		1, 2, 3 Prentenboek Plons, WIP 1, Plons, PB 2 blz. 14-17 1HZS oef. 1-5, BWB blz. 36-39 2 MN-n dag 2, HZS oef. 6-8, 4 Spreekwb zie onder	1 achtergrondkleuren gebruiken bij afbeeldingen (ZIS) het-woorden (-voorwerpen) 1 stickers van het-woorden bij HZS, BWB
woordenschat: functiewoord	1 lidwoord 2 bijw.: ook 3 voorzetsel van plaats en richting: <i>in, achter, bij; door</i> 4 onb. vnw.: <i>het</i> 5 hulpww. van modaliteit: <i>willen</i> 6 bijw. van tijd: <i>vandaag, vanmorgen, vanavond, vanmiddag, vannacht</i> 7 bezit.vnw.: <i>mijn, je, haar, zijn, hun, ons, jullie</i> 8 tussenwerpsel: <i>diergeluiden, uitroepen</i> 9 'spring'-er		1-5 Prentenboek Plons, WIP 1, les 1-5 3 WIP 1 Plons, les 2; DBK blz. 72-74 zie onder 4 Prentenboek Plons, WIP 1, les 3 5 Prentenboek Plons, WIP 1, les 5, DBK blz.49 6 DBK blz. 65 e.v. HZS oef. 14 7 HZS oef.9 DBK blz. 28 zie onder 8 BWB blz. 66, MN-n dag 4 HZS oef.15 WIP 1, Plons zie onder 9 HZS oef. 11, ZIS blz.140 e.v. DBK blz.90	1 vingers gebruiken (ZIS)
klankleer	1 klank-letter 2 woordaccent 3 zinsintonatie	1 2 3 vraagzin, mededelende zin	1 2 3 Prentenboek Plons, WIP 1 Plons, PB 2 blz. 44-47, DBK blz. 97, Wbl. 4.1 zie onder	
vormleer	1 vervoeging ww.: o.t.t., 2 vervoeging ww.: o.t.t., o.v.t, v.t.t.		1 Prentenboek Plons, WIP 1 Plons, DBK blz. 33 e.v. , 36, 58-61 ZIS blz. 112 e.v. zie onder 2 Prentenboek Plons, WIP 1, Plons, DBK blz.56-60, 36-39 e.v., 135 e.v., WB 6, HZS oef. 19-20, MN-dag 4 zie onder	
zinsbouw	1 zinnen maken (prentenboek) 2 zinnen maken (het-zinnen) 3 zinnen maken ((om)-te)		1 ZIS, blz. 36 e.v. DBK 102 e.v. Prentenboek Plons, WIP 1 Plons , ZIS, blz. 36 e.v DBK blz.102 e.v. zie onder 2 HZS oef. 13, DBK blz. 110 zie onder 3 HZS oef. 13, DBK blz. 110 zie onder	1,2,3 strookjes en /of kubussen (ZIS, DBK)

dag een	dag twee	dag drie	dag vier	dag vijf
liedje <i>Niet voeren, niet voeren</i> woordenschat-inh.w. en fw.: Prentenboek <i>Plons les 1-2</i> -functiewoorden . lidwoord . hulpww. van modaliteit: <i>willen</i> klankleer vormleer . ww. verv.: o.t.t. zinsbouw	liedje <i>Niet voeren, niet voeren</i> woordenschat-inh.w. en fw.: Prentenboek <i>Plons les 3-4</i> -functiewoorden . lidwoord . voorzetsel van plaats en richting: <i>in, achter, bij; door</i> . onb. vnw.: <i>het</i> . <i>spring-er</i> klankleer vormleer . ww. verv.: o.t.t. zinsbouw	liedje <i>Niet voeren, niet voeren</i> woordenschat-inh.w. en fw.: Prentenboek <i>Plons les 5</i> woordenschat-inh.w. . znw. . ww. . bijv.nw. -functiewoorden . lidwoord . bijw.: <i>ook</i> . voorzetsel van plaats en richting: <i>in, achter, bij; door</i> pragmatiek . dialoog . tekst begrijpen klankleer . zinsintonatie vormleer zinsbouw . zinnen maken (prentenboek)	liedje <i>Niet voeren, niet voeren</i> woordenschat-inh.w. . znw. . ww. . bijv.nw. -functiewoorden . lidwoord . bijw. van tijd: <i>vandaag, vanmorgen, vanavond, vanmiddag, vannacht</i> . bezit.vnw.: <i>mijn, je, haar, zijn, hun, ons, jullie.</i> pragmatiek . dialoog . rollenspel klankleer . zinsintonatie vormleer . ww. verv.: o.t.t., o.v.t., v.t.t zinsbouw . zinnen maken (<i>het</i> -zinnen)	liedje <i>Niet voeren, niet voeren</i> woordenschat-inh.w. . znw. . ww. . bijv.nw. -functiewoorden . lidwoord . tussenwerpsel: <i>diergeluiden</i> -uitdrukkingen pragmatiek . dialoog . tekst vertellen klankleer . zinsintonatie vormleer zinsbouw . zinnen maken ((om) <i>te</i>)

Gebruikte verwijzingen

MN-n = *Mondeling Nederlands nieuw*

HZS = *Horen zien en schrijven*

PB 1, PB 2 = Praatboek 1 en Praatboek 2 van *Van horen en zeggen*¹ +**cd's**

TB = Tekstboek *Van horen en zeggen*, met tekst liedjes en dialogen

DBK = *De bovenkamer*, opzoekboek en strookjes

DBK- H = *De bovenkamer*, Handleiding, cd- Werkbl= Werkblad

BWB = *Beeldwoordenboek*

VHEZ = *Van horen en zeggen*

WIP = *Woorden in prenten*, deel 1 en deel 1 (+cd's)

ZIS = *Zien is snappen* (+cd)

ZMN = *Zeg maar na*, uitspraakcahier bij *Horen zien en schrijven*

Spreekwb = Van Dale Junior uitdrukkingenboek. Wim Daniels (2001), Utrecht: Van Dale Lexicografie; Amsterdam: Uitgeverij Piramide.

¹ De praatboeken van *Van horen en zeggen* zijn opnieuw gedrukt. U kunt deze via **contact** op de website bestellen. Prijs: 15,00 euro per stuk.

Liedje dag een t/m dag vijf

Benodigdheden

- VHEZ, cd 2 les 13
- Tekstboek blz. 74

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'We luisteren vandaag naar het liedje *Niet voeren, niet voeren.*'

Woordenschat dag een t/m vijf

Inhoudswoorden en functiewoorden

Benodigdheden

- VHEZ, Praatboek 2, blz. 14-17
- Prentenboek Plons,
- WIP 1, Plons
- BWB blz. 36-37 (boerderij), blz. 38-39 (boerderijdieren)
- MN-n dag 2
- HZS oef.1-5 (zelfstandige naamwoorden)
- HZS oef. 6-10 (werkwoorden)

- Sticker u de afbeeldingen van het-woorden in HZS en in het Beeldwoordenboek.

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert woorden'

(Instructiezin) 'Luister goed. Ik noem de woorden op

- LK vraagt aan leerling: 'Wijs aan (woord).'
- LK wijst aan en zegt: 'Zeg maar na: (woord)'.

Hoe te oefenen?

- **Tweetal Coach** of **PingPong** (in tweetallen) Leerlingen wijzen om de beurt een afbeelding aan en benoemen die, of beelden een handeling uit en de andere leerlingen benoemen die.
- **RondPraat** (in viertallen) Om de beurt benoemt een leerling een afbeelding en de anderen wijzen het bijbehorende plaatje aan.

Woordenschat dag vijf

Uitdrukkingen

Benodigdheden

- Uitdrukkingenboek, blz.

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert uitdrukkingen'

(Instructiezin) 'Je begrijpt dat je deze uitdrukkingen niet letterlijk moet nemen.'

Lachen als een boer die kiespijn heeft (blz. 51)

Dat varkentje zullen we weleens even wassen (blz. 416)

Over koetjes en kalfjes praten (blz. 215)

Een schaap met vijf poten (blz. 348)

Het zwarte schaap (blz. 348)

Woordenschat dag een

(Functiewoord) modale hulpww. ('uiltje')-werkwoord: *willen*

Benodigdheden

- Prentenboek *Plons*
- Woorden in Prenten, deel 1, Plons, les 2
- DBK blz. 49

Woordenschat dag twee

(Functiewoord) Voorzetsels van plaats en richting: *in, bij, naar, uit* (herhaling)

Benodigdheden

- Prentenboek *Plons*
- Woorden in Prenten, deel 1, Plons, les 2, 3
- DBK blz. 72-74

Woordenschat dag drie

(Functiewoord) bijwoord: *ook*

Benodigdheden

- Prentenboek *Plons*
- Woorden in Prenten, deel 1, Plons, les 5

Woordenschat dag twee

(Functiewoord) onb. vnw.: *het*

Benodigdheden

- Prentenboek *Plons*
- Woorden in Prenten, deel 1, Plons, les 3
- DBK blz. 110

Woordenschat dag vier

(Functiewoord) vragend vnw.: *welk(e)*

Benodigdheden

- bijlage 1
- stapel kaartjes met dierafbeeldingen.

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vragen stellen met *welke*.'

(Instructiezin) 'Ik vraag, jullie geen antwoord.'

- LK vraagt aan leerlingen: 'Welke dieren kunnen vliegen? Welke dieren hebben vier poten? Welke dieren eten allemaal planten? (Let hierbij op de vraagzinintonatie.)
- (Later 'Nu jullie').

Hoe te oefenen?

- **Tweetal Coach** (in tweetallen) Om de beurt stelt de ene leerling de vraag: Welke dier klimt? Welk dier zwemt? Enzovoort en de ander antwoordt. De leerlingen coachen elkaar.
- **Laat Zien** (in viertallen). Om de beurt pakt een leerling een kaart met een afbeelding van een dier en beschrijft deze: 'Ik heb vier poten, Ik heb een staart, ik heb een vacht, ' enzovoort en eindigt met 'Rara welk dier ben ik?'. De anderen schrijven de naam op een kaartje. De leerling die de vraag heeft gesteld roept dan: 'Laat zien' en allen laten vervolgens hun antwoord zien.

Bijlage 1

Uit: *Van horen en zeggen*, Werkboek 2, blz. 14

Woordenschat dag vier

(Functiewoord) bijwoorden van tijd: *vandaag, vanmorgen, vanmiddag, vanavond, vannacht*

Benodigdheden

- HZS oef.14
- DBK blz. 64 e.v.

Hoe aan te bieden?

(Doel:) 'Je leert nu zinnen met *vandaag* en *vanmorgen* (later: *vanavond, vannacht*) zeggen '.

(Instructiezin:) 'Luister goed naar de dagen van de week.'

- U stelt vragen als: 'Wat doe je vandaag? Vanmiddag? . Enzovoort.

Hoe te oefenen?

- **RondPraat** (in viertallen) Laat de leerlingen om de beurt vertellen wat ze *vanmorgen (vanmiddag)* doen. Laat ze beginnen met 'Vanmorgen(....).
- Laat de leerlingen de volgende dag hetzelfde doen met *vanmiddag, vanavond, vannacht*.

Woordenschat dag vier

(Functiewoord) bezittelijk vnw.: *mijn, jouw, zijn, haar, ons, jullie, hun* (herhaling)

Benodigdheden

- zie bijlage 2
- HZS oef. 9 (bezit.vnw. omcirkelen)
- DBK blz. 28

Hoe aan te bieden?

(Doel:) 'Je oefent weer de woorden *mijn, jouw, zijn* en *haar* (woorden voor bezit)'. (Later: *ons, onze, jullie* en *hun*.)

(Instructiezin:) 'Luister goed: Mijn trui is blauw, jouw trui is () Later: *zijn (... haar...)* .

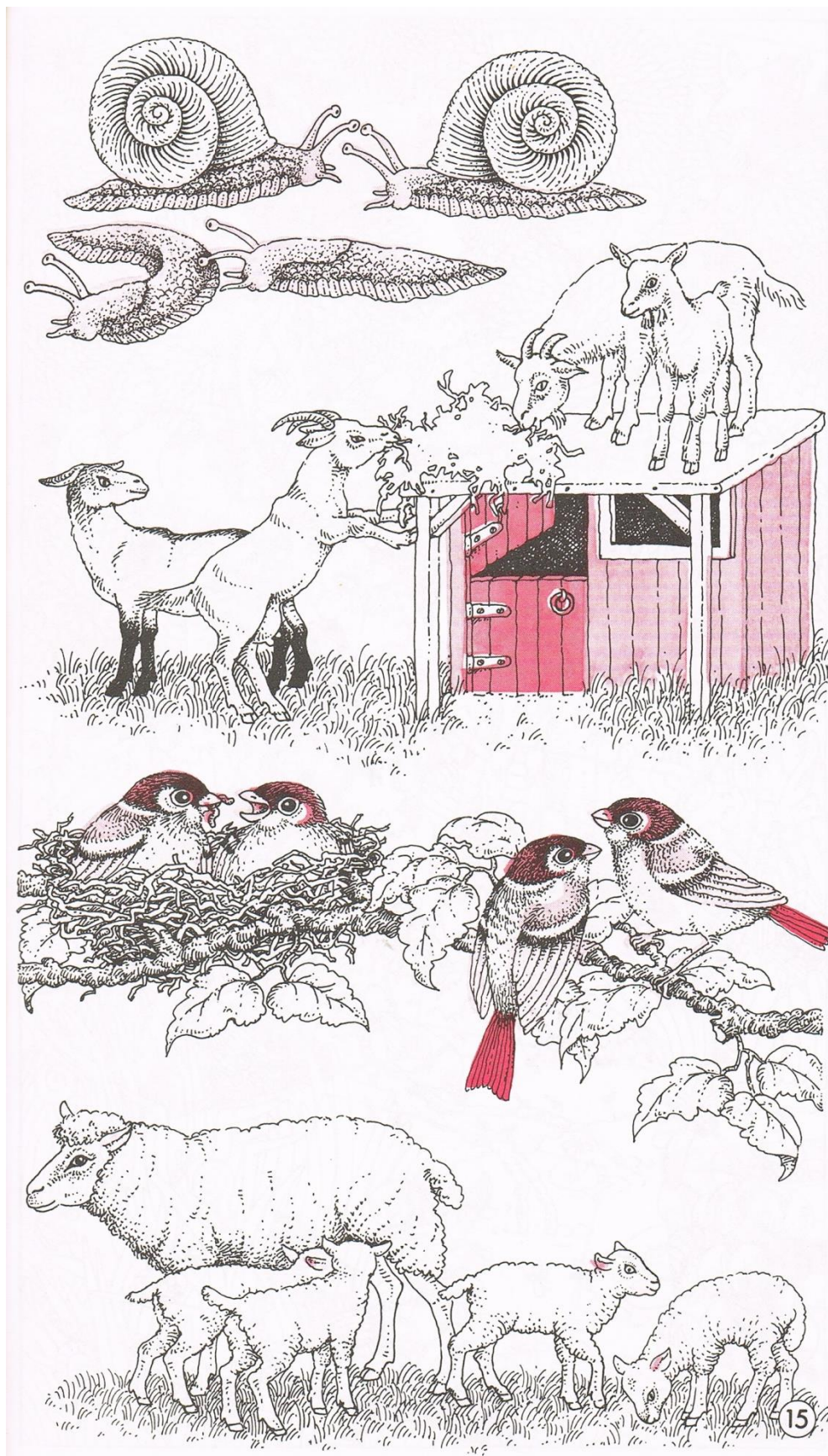
- Later: met de meervoudvormen *ons, jullie* en *hun*.

Hoe te oefenen?

- **PingPong (in tweetallen)** Om de beurt benoemen de leerlingen in tempo iets van zichzelf, bijvoorbeeld kleren: 'Mijn trui is blauw.'
- **PingPong** Later: noemen ze om de beurt twee dingen: een van de ander en een van zichzelf: 'Jouw trui is groen, mijn trui is blauw.'

- **PingPong:** Later benoemen ze om de beurt vier dingen: *mijn...*, *jouw...*, *zijn...*, en *haar...*
- **RondPraat** (in viertallen) Laat de leerlingen om de beurt dingen van hun groepje vergelijken met die van een ander groepje met *ons*, *onze* en *jullie*.
- onvragen stellen met *hun*.
- **TweetalCoach** (in tweetallen) (Instructiezin: stel een vraag (met *hun*) en antwoord met *hun*) Leerling A stelt een vraag n.a.v. de afbeeldingen op bijlage 2 en vraagt: 'Wat hebben de slakken op hun rug?' Leerling B antwoordt: 'Hun huisjes.' Dan wisselen (vogels zitten in hun nest)

Uit: *Van horen en zeggen*, Werkboek 2, blz. 15

Woordenschat dag vijf

(Functiewoord) tussenwerpsel: *diergeluiden*

Benodigheden

- VHEZ Praatboek, les 13, blz. 14-17
- HZS oef.15
- MN-n, dag 4
- BWB blz. 66
- bijlage kopiëren en plaatjes/kaartjes maken op bruine achtergrond voor de afbeelding en witte achterkant met de woorden erop. (met zelfstandig naamwoord en werkwoord alleen of ook met het tussenwerpsel)

Hoe aan te bieden?

(Doel:) 'Je leert eerst de Nederlandse naam voor het praten van dieren.

(Instructiezin:) 'Luister goed. '

- U wijst op een afbeelding en zegt de zin: 'De koe, de koe loeit.
- (Later: de Nederlandse naam voor het geluid. Vraagt u eerst naar het geluid dat de dieren maken (dat is in alle talen hetzelfde, alleen de naam verschilt! Iedere leerling herkent het dier onmiddellijk, alleen de geschreven vorm (het woord) wordt niet herkend.)

Hoe te oefenen?

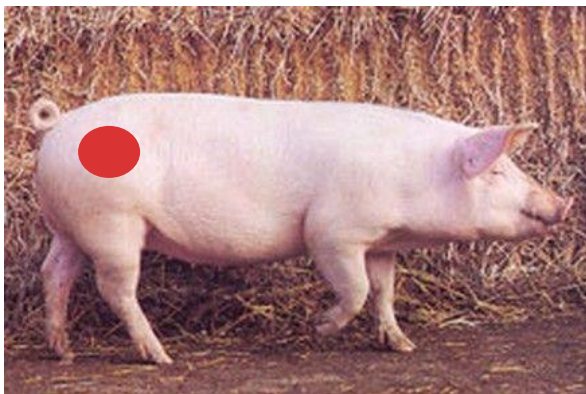
- **Mix en Ruil** (alle leerlingen) De leerlingen hebben allemaal een kaartje met de afbeelding (en woorden) en lopen door elkaar. Dan maken ze een tweetal en noemen om de beurt de afbeelding (zelfstandig naamwoord) en het werkwoord. Is het juist dan ruilen ze van kaartje en zoeken/maken een ander tweetal. En doen hetzelfde.
- **Mix en Ruil** (hetzelfde met het zelfstandig naamwoord, het werkwoord en het tussenwerpsel)

de haan

kraait

kukeleku

het varken

knort

knor knor

de kip

kakelt

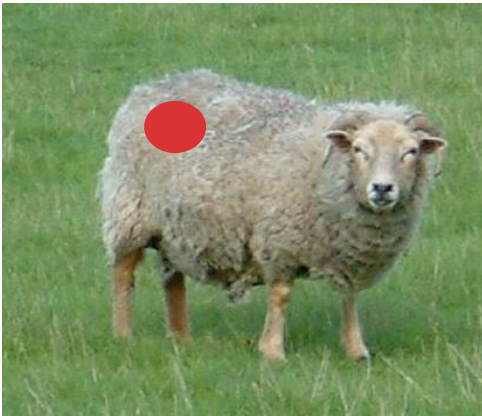
tok tok

de hond

blaft

woef woef/waf

het schaap

blaaf

beh beh

de poes

miauwt

miau

het paard

hinnikt

hihihihihi

de geit

mekkert

meh meh

de eend

kwaakt

kwak kwak

de kikker

kwaakt

kwaak kwaak

de bij

zoemt

ZZZZZZZZZZ

de vogel

tsjilpt

tsjilp tsjilp

de koe

loeit

boe boe

de ezel

blaas

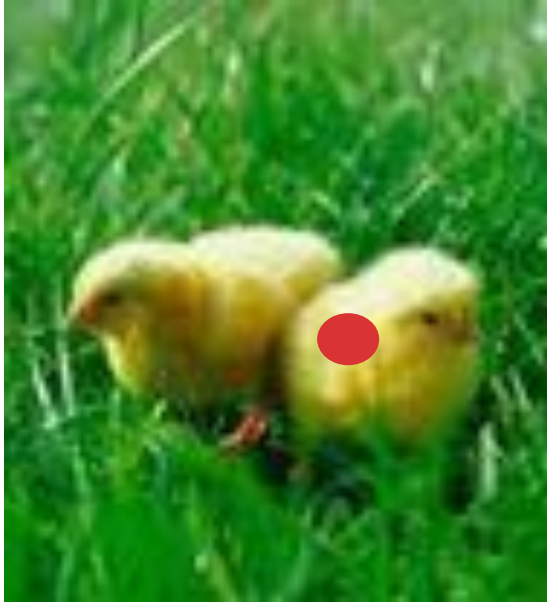
ie-jaa ie-jaa

de uil

roept

oehoe oehoe

het kuiken

piept

piep piep

de muis

piept

piep piep

de kraai

krast

kra kra kra

Pragmatiek TEKST begrijpen dag drie

'Joker'woorden

Benodigdheden

- ZIS blz. 120 e.v.
- DBK blz. 84-91
- bijlage 3
- Prentenboek Plons

Hoe aan te bieden?

- ZIS blz. 120 e.v.

Hoe te oefenen?

- zie ZIS blz. 120 e.v.

Bijlage 3 Oorspronkelijke tekst van *Plons!* met de **jokerwoorden** gemarkeerd

blz. tekst

- 1 Dit is het verhaal van Floortje, het varken van boer Van der Pluim.
- 2 Wat is het prachtig weer vandaag!
De boer is naar de stad.
De zon brandt op Floortjes rug als **ze** gaat zitten in het gras naast de vijver.
- 3 De eenden en de ganzen beginnen hard te snateren;
het lijkt wel alsof **ze** lachen.
Uitslovers, denkt Floortje,
en **ze** draait **zich** om.
- 4 Maar **ze** kan **het** toch niet laten
om telkens eventjes om te kijken
naar de eenden en de ganzen
die zo'n plezier hebben
in het koele blauwe water van de vijver.
- 5 Wat heeft Floortje het warm...
O, wat heeft **ze** het heet...
'Lekker water! Lekker water!' roepen de eenden en de ganzen.
'Oef!' puft Floortje.
Ze laat **zich** languit in het gras zakken.
- 6 'Lekker water! Lekker water' roepen de eenden.
Was **ik** ook maar een eend, denkt Floortje.
Maar **ik** ben een varken.
En varkens zwemmen niet.
Varkens gaan nooit het water in.
Hoewel...
- 7 Floortje staat op.
Ze neemt een flinke stap,
draait **zich** om,
steekt **haar** neus vooruit,

krult **haar** staart, en...

8-9 daar gaat **ze**.
Plons!

10-11 Plons! Spetter! Spatter! Kledder! Klats! Spetter!Spat!

12-13 Arme eenden! Arme ganzen!
Ze worden gewoon het water uit gespetterd.

14-15 'Mooi is dat! Mooi is dat! roepen de eenden.
'Schande! Schande!' schreeuwen de eenden.
'Het varken is in het water gesprongen!'

16 'In het water gesprongen?'
'Tjonge-tsjonge...'
Alle dieren roepen door **elkaar**:

17 'Het varken is in het water gesprongen.'
'Ga weg!
't is niet waar!'
'Jazeker wel!
In het water gesprongen!'

18-19 **Dàt** wil iedereen wel eens zien:
de koeien, de schapen, de geiten, de kippen,
allemaal rennen **ze** naar de vijver toe, en daar...

20-21 staat boer Van der Pluim.

22 **Hij** kijkt eens naar Floortje en zet **zijn** hoed af.
Hij kijkt nog eens naar Floortje en trekt **zijn** laarzen uit.

23 **Hij** draait zich om en trekt **zijn** hemd uit.
Hij haalt diep adem, laat **zijn** broek zakken en...

24 PLONS!
Daar gaat boer Van der Pluim.

25 En dan?
Nou, wat denk je?

26-27 PLONS!

28-29 Dan is de vijver vol.

Pragmatiek Dialoog dag drie

Benodigheden

- VHEZ, Praatboek 2, blz. 14-17
- Cd VHEZ, 2, les 13

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag iets horen en zeggen.'

(Instructiezin) 'Luister maar.'

- 1 Roy : Kom schaap, kom. [gebaar]
Sita : Kijk eens, wil je wat gras? [gebaar]
Dat is lekker.
Roy : Mijn schaap lust het niet.
Kom mee, we gaan naar de geiten.
- 2 Sita : Au, hij bijt me! [gebaar]
- 3 Yousef: Ach bangerd, hij doet niks.
Kijk, hij likt mijn vingers. [gebaar]
- 4 Sita : Welk beest komt daar aan?
- 5 Yousef: Bah, een varken.
Marije: Zo'n dik varken heb ik nog nooit gezien!
Moet je voelen, wat een hard vel! [gebaar]
- 6 Yousef: Kom, we gaan naar binnen.
- 7 Yousef: Bah, nog zo'n vies beest.
Marije: O, biggetjes, wat lief!
Kijk, ze drinken bij hun moeder.
- 8 Yousef: Nou, ik ga naar de kippen toe.
Roy : Zie je die grote haan? [gebaar]
- 9 Yousef: Marije, kijk eens, durf jij dat? [gebaar]
Marije: Nee, maar ik durf hem wel te aaien.
Lekker zacht, zeg. [gebaar]
- 10 Marije: Ik ga nog even bij de pony kijken.
Mag ik erop?
Joke : Ja straks, als hij zijn water op heeft.
- 11 Joke : Nou kom maar, een, twee, hup! [gebaar]
Marije: O wacht even, ik zit nog niet goed. [gebaar]
Joke : Hou je goed vast.
Daar gaan we! [gebaar]

Hoe te oefenen?

- 2x klassikaal laten luisteren. Let op de zinsintonatie.
- individueel laten beluisteren met cd.

(Pragmatiek) Dialoog dag vier en vijf

Benodigdheden

- als dag drie

Hoe te oefenen?

- spelen van de dialoog
- opnemen op mobiel of tablet/ipad
- samen bekijken, beluisteren en LK corrigeert eventueel: nieuwe opname maken.

(Pragmatiek) TEKST vertellen dag vier **Rollenspel²**

Benodigheden

- (twee leerlingen per keer: 'Bousra' en 'Hamid')
- suikerklontjes

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je vindt iets niet prettig, maar je durft dat niet te zeggen. Wat zeg je wel?'

(Instructiezin) 'Wat zeg je in de volgende situatie? Jullie zijn op de kinderboerderij en jullie lopen naar de paarden.'

- U geeft de leerlingen apart de instructie.

(Bousra) Je bent dol op paarden. Je hebt suikerklontjes voor de paarden meegenomen. Je geeft er ook een paar aan Hamid, maar je merkt dat hij aarzelt om ze aan de paarden te geven.
(Hamid) Je durft de suikerklontjes niet aan de paarden te geven, omdat je bang bent voor paarden.

Hoe te oefenen?

- Laat de leerlingen nadenken over wat ze willen vertellen.
- De leerlingen praten met elkaar. U bent als gesprekspartner terughoudend
- Als leerkracht luistert u naar de melodie van de zinnen; zie de les zinsintonatie.
- Is het gesprek verstaanbaar?
- Laten ze elkaar uitspreken?

² Ontleend aan *Van horen en zeggen*, Handleiding, deel 2, blz. 31 a en 31 b

(Pragmatiek) TEKST vertellen dag vijf Interactie in de kleine kring³

Benodigdheden

-

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert iets vertellen.'

(Instructiezin) 'Heb je dieren weleens een naam gegeven?'

Of: 'Heb je weleens een dood dier gevonden? Wat deed je met het dier?'

Of: 'Zijn er dieren waar je bang voor bent?'

Of: 'Welk dier zou je willen zijn? Waarom?'

Hoe te oefenen?

- Laat de leerlingen nadenken over wat ze willen vertellen.
- De leerlingen praten met elkaar. U bent als gesprekspartner terughoudend.
- Als leerlingen niet kunnen of durven beginnen dan vertelt u over uw leuk scheldwoord. Daarna geeft u de beurt aan een leerling.
- Als leerkracht luistert u naar de melodie van de zinnen; zie de les zinsintonatie.
- Is het gesprek verstaanbaar?
- Laten ze elkaar uitspreken?

³ Resi Damhuis & Piet Litjens (2003), *Mondelinge communicatie*. Drie werkwijzen voor mondelinge taalontwikkeling. Nijmegen: Expertisecentrum Nederlands.

KLANKEN dag vijf

WOORDACCENT Knipwerkwoord (herhaling)

Benodigheden

- DBK, blz. 50, 96
- bijlage op blz. 9 in deze lessen
- Prentenboek Plons
- Wip 1, Plons

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag 'knip'werkwoorden met de juiste klemtoon verstaan en zeggen.

Deze woorden krijgen de klemtoon op het eerste deel.'

- Spreek eerst langzaam de knipwerkwoorden uit en trommel hard-zacht de klankgrepen. (Of: neem twee verschillende gebaren: een harde klap op de tafel: *met klemtoon*, klap in je handen voor: *geen klemtoon* Of: een vuist voor *met klemtoon* en open hand met gespreide vingers voor *geen klemtoon*).

Hoe te oefenen?

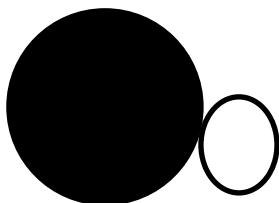
(Instructiezin) 'Trommel maar mee.' Of: 'Doe maar mee (gebaren).'

(Instructiezin) 'Zeg maar na.' met de bewegingen (vuist= klemtoon; open hand = geen klemtoon)

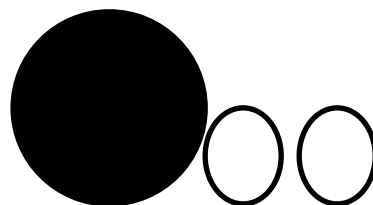
1 **weg**gaan, (zich) **om**draaien, **dicht**knippen, **af**zetten, **uit**trekken, **weg**sturen, **aan**kijken

Verder verloop

- Verzamel met de leerlingen knipwerkwoorden. Laat ze deze noteren in hun klankschrift en na een aantal in een tweetal nazeggen met de juiste klemtoon.
- Noteer bovenaan in het klankschrift onderstaande tekens: met bijvoorbeeld twee knipwerkwoorden:

weg-gaan

weg-trekken

KLANKEN dag drie t/m vijf

INTONATIE Vraagzin, mededelende zin

Benodigdheden

- zie dialoog
- ZIS blz. 164 e.v.
- DBK, blz. 97 en Werkblad voor het oefenen van de uitspraak 4.1

Hoe aan te bieden?

- Zie ZIS blz.164

Vormleer dag een – tot en met drie

Werkwoord: o.t.t. (herhaling)

Benodigheden

- ZIS, blz. 112 e.v.
- DBK, blz. 33 e.v., 36, 58-61
- de geleerde werkwoorden
- DBK blz. 24
- bijlage 4
- afbeeldingen van verschillende dieren. (op de rug plakken van de leerling of op een hoofdband:

© Roel Burgler

Hoe aan te bieden?

(doel) 'We oefenen werkwoorden voor *nu*.'

(instructiezin:) 'Je zegt zinnen met *ik, jij en hij of zij*.'

Hoe te oefenen?

- **Wie/Wat ben ik?** (in viertallen) Leerling A begint te omschrijven: 'Ik klim, ik heb twee poten, ik heb een staart. Rara welk dier ben ik?' Andere leerlingen geven het antwoord.
- **Wie /Wat ben jij?** (in tweetallen) Leerling A beschrijft een dier van Leerling B die deze niet kan zien (zie foto): 'Je hebt een staart, je hebt vier poten. Welk dier ben je?' Leerling B antwoord.
- **Mix en Ruil** (alle leerlingen) (Vorbereiding: plaatjes van dieren op bruine kaartjes, met het zelfstandig naamwoord en lidwoord op de achterkant.) (Instructiezin:) 'Je noemt (drie) dingen van het dier en de naam van het dier van het plaatje van de andere leerling. Is het goed? Dan is de andere leerling aan de beurt. Die leerling noemt ook drie dingen van het dier en de naam. Dan ruilen jullie van plaatje en zoek je iemand anders op. Enzovoort. Doet u het een keer voor.

Bijlage 4

Uit: Van horen en zeggen, Werkboek 2, blz. 14

Vormleer dag vier

Vervoeging werkwoorden o.t.t., o.v.t., v.t.t.

Benodigheden

- DBK blz. 58-61 (tijd)
- DBK blz. 36-37
- DBK blz. 130 (lijst onregelmatige en sterke werkwoorden , o.v.t.))
- DBK, Werkblad 6
- HZS oef. 19
- bijlage 5 (ook v.t.t.)

Hoe aan te bieden?

(doel) 'We oefenen werkwoorden voor *nu*, en voor *toen*.' (later *toen=klaar*)

(instructiezin:) 'Luister goed. Hoor je een verschil in de twee zinnen? *Nu bouw ik een toren, gisteren bouwde ik een toren; bouwde is **toen**, bouw is **nu**.*'

. Geef de leerling de dialoog op schrift en onderstreep de werkwoorden.
Laat ze de werkwoorden in de juiste kolom van werkblad 6 zetten.

Hoe te oefenen?

- **TweetalCoach** Om de beurt zoeken de leerlingen het hele werkwoord bij de o.v.t.-vorm (zie ook DBK, blz. 130 e.v.) Is het juist, dan noteren beiden deze op Werkblad 6. Is het niet juist, dan coacht de ene leerling de andere.
- **BeurtGooi** (Voorbereiding: een papieren bal) Om de beurt noemen de leerlingen een werkwoord en zegt er **nu** bij en gooit de bal naar een andere leerling die de o.v.t. vorm geeft. Doet u het eerst voor. 'Ik zeg **bouw = nu-** u gooit de bal naar een andere leerling- *jij zegt dan: **bouwde= toen.***' Enzovoort.

Kopieer deze bijlage en laat de leerlingen de blokjes uitknippen en bij dit type oefening in het werkschrift van HZS plakken.

Bijlage 5 nu toen toen=klaar

nu
toen
toen=klaar

nu
toen
toen=klaar

nu
toen
toen=klaar

nu
toen
toen=klaar

nu
toen
toen=klaar

nu
toen
toen=klaar

nu
toen
toen=klaar

nu
toen
toen=klaar

Zinsbouw dag drie

Zinnen maken

Benodigdheden

- DBK, blz. 102, 103
- DBK strookjes
- Prentenboek *Plons*, les 5

Hoe aan te bieden?

(doel) 'Je leert zinnen maken.'

(instructiezin): 'Ik maak een zin met *Wie?* of *Wat?* en *Hoe?* Of: met *Waar?* en *Wanneer?*'

LK wijst op een handeling en de afbeelding zegt de zin en legt de strookjes:

Floortje springt in de vijver

Floortje is blij

Of:

Floortje is blij

Hoe te oefenen?

(instructiezin): 'Nu maken jullie een zin.'

- **TweePraat** Om de beurt wijzen de leerlingen op een plaat uit het prentenboek 'zeggen' eerst de zin.
- **TweetalCoach** (in tweetallen) Om de beurt wijst een leerling op de op een plaat uit het prentenboek en legt de zinsdeelstrookjes neer en zegt de zin. Is het goed? Dan zegt de leerling: 'goed'. Daarna maakt de andere de nieuwe zin. Doet u het een keer voor.
(instructiezin): 'Nu wijzen jullie om de beurt iets aan op de plaat. Je zegt de zin en je legt de strookjes neer. De ander controleert.'

Zinsbouw dag vier

Het-zinnen maken

Benodigdheden

- DBK, blz. 110-111
- DBK strookjes bruin, rood (groen)
- afbeeldingen van weerstypen
- HZS oef.13
- MN-n dag 2
- BWB blz. 304

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert het-zinnen maken.'

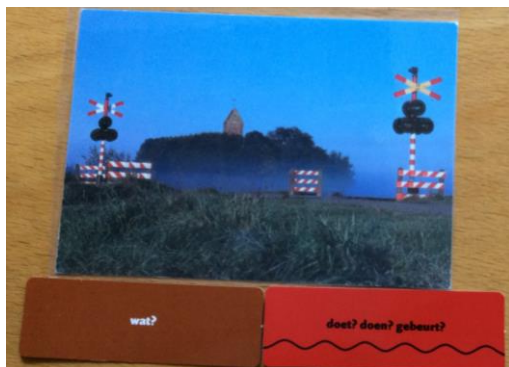
(instructiezin): 'Ik maak een zin met *het*, *het regent*, *het sneeuwt*, enzovoort

U wijst op de bladzijde uit het beeldwoordenboek of op plaatjes, zegt de zin en legt de strookjes neer. .

'Nu maken jullie een zin met *het*. *Het regent*, *het sneeuwt*, *het miezert*,...

Hoe te oefenen?

- **TweePraat** Om de beurt wijzen de leerlingen op een bladzijde van het beeldwoordenboek zeggen' eerst de zin en leggen de strookjes neer.
- **TweetalCoach** (in tweetallen) Om de beurt wijst een leerling op een afbeelding, legt de zinsdeelstrookjes neer en zegt de zin. Is het goed? Dan zegt de leerling: 'goed'. Is het fout? Dan coacht de andere leerling. Daarna maakt de andere de nieuwe zin.

het

mist

het

regent

Zinsbouw dag vijf

Zinnen maken met **te**....

Benodigheden

- DBK, blz. 110
- DBK strookjes
- HZS oef.9, oef. 13

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert zinnen maken met *beginnen te*, *zitten te*'

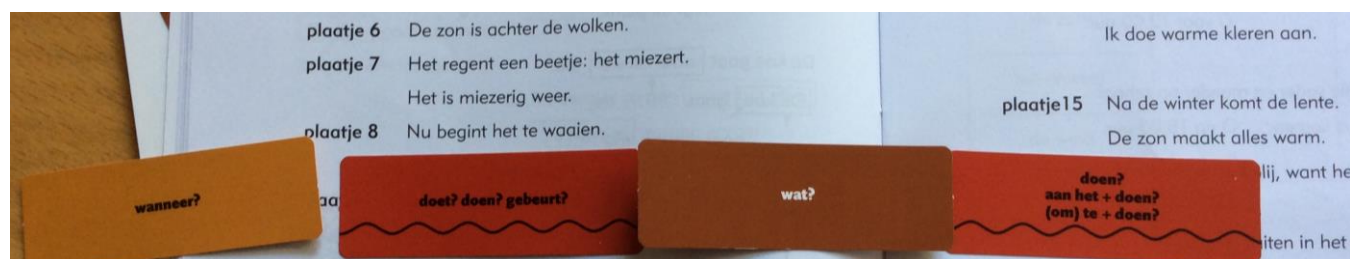
(instructiezin): 'Ik maak een zin. Luister maar. Het begint te regenen

U wijst op de bladzijde uit het beeldwoordenboek zegt de zin en legt de strookjes neer. .

'Nu maken jullie een zin met **te**.

Hoe te oefenen?

- **TweePraat** Om de beurt wijzen de leerlingen op een bladzijde van het beeldwoordenboek zeggen' eerst de zin en leggen de strookjes neer.
- **TweetalCoach** (in tweetallen) Om de beurt wijst een leerling op een afbeelding, legt de zinsdeelstrookjes neer en zegt de zin. Is het goed? Dan zegt de leerling: 'goed'. Is het fout? Dan coacht de andere leerling. Daarna maakt de andere de nieuwe zin.
Of: de leerling legt de strookjes bij de zin uit oef. 9:

Of: zie volgende bladzijde:

Of:

(met een wit strookje voor bijw. bepaling ook)